तिनन (Tinan)

करिब ६,५०० जना तिनन भाषा बोल्ने मानिसहरू हिमालको बीच भागमा रहेका भारत र चीनको सिमानाको दुवैतिर नै बसोबास गर्छन्। यिनीहरू ७,००० सम्म उचाइ भएको पहाडहरूको भिरालो भागहरूमा बसोबास गरिरहेका छन्। करिब २,९०० तिनन जातिका मानिसहरू हिमाचल प्रदेश प्रान्तको उत्तरी भागमा भएको चन्द्र–भागा उपत्यकाको तल्लो भागमा भएको स्पिति र लाहौल जिल्लाहरूमा छन्। भारतमा मुख्य तिनन गाउँ घोध्ला हो। एउटा पुरानो विवरणअनुसार ३,००० देखि ३,५०० जनासम्म तिननहरू तिब्बतको पश्चिमी भागमा छन् ।

चीनमा तिब्बतीहरू भनी चिनिने तिननहरू, लाहुली र भोटिया भन्ने नाममा पनि चिनिन्छन्। भारतमा सरकारले स्वीकार गरेको लाहौला भन्ने जनजातिमा यिनीहरू पर्छन्।

प्रायः तिननहरू बुद्ध धर्मलाई पछ्याउँछन्, तर कुनै परिवारहरूले हिन्दु धर्मलाई पनि स्वीकार गरेका छन्। उत्तर–भारतमा बुद्ध धर्मको शक्ति प्रायः तिनन मानिसहरूको उन्नति र दयामा भर परेको छ। यिनीहरू मानिसहरूलाई र बुद्ध गुम्बाहरूलाई उदार चित्तले दिनुबाट पाउने पुण्यद्वारा आफू आत्मिक जीवनमा सुरक्षित रहन सक्छ भनी विश्वास गर्छन्।

भारतमा तिननहरूको बीचमा केही इसाईहरू छन्, तर तिब्बतमा भने कोही पनि छैन। तिननहरूको बीचमा थोरैले मात्र सुसमाचार सुनेका छन्। चार्ल्स गत्स्लाफले मुरावीहरूलाई तिब्बतमा मिशन काम गर्न चुनौती दिँदा लाहुलिमा मिशन काम सुरु भयो। पहिलो मिशनरीहरू भएको ए.डब्ल्यु. हैड् र इ. पेजल तिब्बतको क्यालङ्ग गाउँमा आएर बसे। बाइबलको केही भागहरू सन् १९०८ मा तिनन भाषामा अनुवाद भयो, र सन् १९१५ को पछि त्यसलाई छाप्ने काम भएन। तिनन भाषामा सुसमाचारीय रेकर्डिङहरू अहिलेको समयहरूमा पाउन सकिन्छ।

Population:
29,350 (2000)
34,400 (2010)
40,300 (2020)
Countries: India, China
Buddhism: Tibetan
Christians: 20

संक्षेप:

अन्य नामहरू: Lahuli Tinan,Lahuli, Bhotia of Lahul, Lahauli, Lahouli, Rangloi, Gondla, Tinani, Teenan, Gondhla, Lahaula

जनसंख्या:
चीन : ३,२००
भारत : २,९००
(Joshua Project)

उपभाषाहरू: ०
तिब्बती बुद्ध धर्म: ८०%
इसाई धर्म: ०.१%
बाइबल: केही भागहरू सन् १९०८
येशू चलचित्र:छ
सुसमाचारिय रेकर्डिङ: Lahouli Tinan
ख्रीष्टिय प्रसारण: छैन